

betydelig Told, idet i de fleste Tilfælde den Bearbejdningsgrad, som bestemmer Toldpositionen, kun findes paa en ringe Del af Stenen, medens hele Volumens Vægt bidrager til Toldvægten; saaledes kan en Bygningskvader være finhugget paa Forsiden, tugtet paa Ligge- og Byggeflader samt Enden og kun være udspaltet paa Bagsiden og vil nu være at ansette til 1½ Dre pr. Pd., der betales af hele Vægten. Hvad dette vil sige, synes umiddelbart indlysende og naar tages i Betragtning Granittens Vægt pr. Kubikfod = 164 Pd., saa vil man finde, at Tolden løber svært op.

Naar nu de enkelte Stensorter nævnes, saa er der først Granit; heraf have vi ganske vist en Del paa Bornholm, men Bestaffenheden er saaledes, at den er gennemgaaende grovkornet og løs, hvorfor den ikke altid er tilfredsstillende, ligesom den heller ikke i Farve frembyder de Variationer som andre Landes Granit. — Mandsstenen er en Art Kalksten, som ikke findes her i Landet. Sandsten findes heller ikke i saadan Udstrækning, at det har nogen som helst Betydning, hvorimod Kalk- og Kridtsten findes, men for disse sidstnævnte tvende Sorter Stens Skyld alene er det dog Uret at lægge Told paa alle Stensorter, især da Kalk- og Kridtsten dog ikke altid kunne bruges.

Nu hjemler nok Loven toldfri Indførsel af Raablotte, men naar man tænker paa og veed, hvor meget Affald der i mange Tilfælde vil fremkomme ved Tilhugningen og hvorledes denne kan mislykkes, saa vil man sikkert hurtig komme til det Resultat, at Besparelsen i Told overgaaes af Merbekostningen ved den for Spildet erlagte Fragt og den højere Arbejds løn her i Modsetning til den, der betales ved Bruddene, og Facit vil blive, da ogsaa Risiko ved Tilhugningen i højere Grad maa inddrages i Beregningen, at Konsumenterne maa betale mere.

Saar man nu over til at betragte de grovere Stenhuggerarbejder, som Bro- og Vordursten samt lignende, da vil Tolden navnlig ramme de større Byer, som ere Hovedforbrugere, og det vil blive betydelige Summer, hvormed disses Budgetter ville blive belastede til Told, naar de ville benytte den bedre svenske Granit.

Idet vi herved afslutte vore Bemærkninger om foran nævnte Artikler, tillade vi os i største Verbødighed at henstille til det høje Ting, at disses vore Udtalelser som Resultat af en mangeaarig og grundig Erfaring paa dette Omraade maa blive tagne under velvil lig Overvejelse, for at mulige Vædringer endnu rettidig kunne foretages, og vi skulle derhos endnu blot anføre, at de nævnte Bygningsmaterialier indføres og forhandles af en stor Mængde Kjøbmænd hele Landet over, saa at den foreslaaede Told vil ramme en særdeles betydelig Del af Landets Handelsstand.

Marts 1891.

(345 Underskrifter.)